

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Освітня програма Чеська мова і література
Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.038 Слов'янські мови і літератури
(переклад включно), перша - чеська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від "28" 08. 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання чеської літератури
Викладач (-і)	Мартинець Алла Михайлівна
Контактний телефон викладача	0989484139
E-mail викладача	mlnr@i.ua
Формат дисципліни	Основна
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	www://d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Обговорення завдань самостійної роботи, планів індивідуальної роботи та принципів роботи з тестами у системі дистанційної освіти.
2. Анотація до курсу	
<p>Курс покликаний допомогти набути знання з методики викладання чеської (зарубіжної) літератури у школі, підготувати студентів-філологів до практичної діяльності викладання літератури, сформувані вміння створювати ефективні навчальні ситуації в освітньому та виховному процесі із використанням сучасних технологій навчання. У результаті вивчення курсу студент має на основі засвоєних теоретичних понять уміти застосовувати різні комбінації методів і прийомів викладання чеської літератури, обирати творчий підхід до проведення уроків різного типу, позакласної роботи.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Познайомити студентів з історією виникнення, розвитку та становлення шкільної дисципліни «Зарубіжна література», у складі якої є чеська література та методики їх викладання. Дати основні базові знання щодо специфіки роботи з учнями різнорівневих вікових груп, а також методичним інструментарієм, покликаним оптимізувати роботу вчителя-словесника та учня. Зосередити увагу студентів на розбіжностях вузівських та шкільних видів аналізу тексту; дидактичних класифікаціях занять та їхній кінцевій меті; значенні фонових знань для сприйняття та розуміння учнями тексту; ролі позакласної та факультативної роботи щодо реалізації кінцевої мети літературної освіти школяра.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>компетентностями: основні етапи розвитку методичної думки та імена науковців, що її впроваджували; основну різницю у підходах роботи з учнями систематичного та пропедевтичного курсів; наявні у методиці класичні та новітні форми роботи з текстом; шляхи аналізу художнього тексту та їх відмінності відповідно жанрової своєрідності; специфіку, завдання та наповненість уроку відповідно його дидактичної характеристики; основний характер фонових знань, які можуть використовуватися на уроці літератури; завдання та цілі факультативних занять й позакласної роботи з літератури; форми та види позакласної роботи з літератури.;</p> <p>компетенціями: аналізувати шкільні програми з літератури, виділяти зміни й коментувати їх; готувати календарне планування; писати поширені конспекти уроків як для пропедевтичного так і для систематичного курсів; вибирати найоптимальніший шлях аналізу художнього тексту для учнів систематичного курсу та форми роботи з елементами аналізу для пропедевтичного курсу; виділяти етапи роботи з художнім текстом; підбирати та формувати систему різнорівневих завдань для перевірки рівня компетенції учнів з предмету; підбирати фоновий матеріал для реалізації навчальної теми, готувати роздатковий матеріал; виокремлювати матеріал для факультативних занять; писати сценарії для позакласної роботи з літератури.</p>	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 годин

практичні		18годин			
самостійна робота		60 годин			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
5	Спеціальність 035 Філологія	III		Нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Вступ. Основні етапи розвитку методичної науки щодо шкільного курсу чеської та зарубіжної літератур. (Методичні пошуки у 20 столітті. Сучасний етап розвитку методики викладання літератури).	Лекц.	Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник. Київ: ВД «Слово», 2010. 432 с. Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 316 с. Мартинець А. М. Викладання зарубіжної літератури.: методичний посібник для самопідготовки Івано-Франківськ, 2010. 103 с.	Зробити аналіз одного із шкільних підручників (за вибором студента).		Згідно розкладу
Основні етапи розвитку методичної науки. Методичні ідеї Султанова Ю. І. (Антична культура, шкільна програма і доробки Султанова. Місце та значення східної культури у шкільній програмі з літератури.	Лекц., практ.	Султанов Ю. Актуальні проблеми методики викладання літератури: вибрані праці. редкол. : І. В. Козлик (голова), А. М. Мартинець (відп. секретар) та ін. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2013. 324 с.: іл. Султанов Ю. І. У світі античної літератури: Посібник для вчителя. Харків: Ранок, 2002. 111 с. Султанов Ю. І Коран як пам'ятка класичної арабської літератури (Методичні поради до його оглядового вивчення та культурологічний коментар). Відродження.1995, № 7. С. 23-29; №8. С. 47-51; № 9. С. 55-59. Султанов Ю. І Урок	Опрацювавши напрацювання Султанова Ю. І., скласти рекомендації, які для роботи вчителя-словесника, на вашу думку, не втратили актуальності. Аргументуйте свою позицію. Розробити мультимедійну презентацію за темою практичного заняття.	5 балів	Згідно розкладу

<p>Вивчення літератури національних меншин у школах України і рль Султанова у цьому процесі. Методологічна основа методики викладання зарубіжної літератури).</p>		<p>зарубіжної літератури: проблеми, досвід, перспективи. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2000. № 12. С.5-8.</p>			
<p>Загальні питання методики викладання літератури (Особистісні якості вчителя-словесника. Професійні якості вчителя словесника).</p>	<p>Практ.</p>	<p>Жабицкая Л. Г. К вопросу о психологическом исследовании критериев литературного развития. Вопросы психологии. 1972. №5. С. 89-99. Вступ до педагогічної професії Мешко Г. М. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://academia-pc.com.ua/product/216 Структура діяльності вчителя у навчальному процесі [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1657072/2/pedagogika</p>	<p>Опрацювати психолого-педагогічні тести для учителя. Електронна адреса: http://pidruchniki.ws/10291214/pedagogika/pedagogichni_situatsiyi та : http://pidruchniki.ws/1691060/6/pedagogika/pedagogichni_situatsiyi</p>	<p>5 балів</p>	<p>Згідно розкладу</p>
<p>Урок літератури. (Вимоги до сучасного уроку літератури. Типологія уроків у дидактиці. Типологія уроків літератури у методиці викладання літератури. Структура уроку літератури. Елементи гри на уроках, їхнє місце у структурі уроку. Планування роботи вчителя словесника Розвиток передового</p>	<p>Лекц., практ</p>	<p>Ісаєва О. О. Сучасний урок літератури: яким він є, яким він має бути. Всесвітн. літ в навч. закл. України. 2008. №5. С. 3-6. Мартинець А. М. Викладання зарубіжної літератури.: методичний посібник для самопідготовки Івано-Франківськ, 2010. 103 с Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручнику. Київ: Вища школа, 2007. 415 с. Фасоля А. Мета, зміст, технологія уроку. Дивослово. 2004. № 8. С. 19 – 25.</p>	<p>Виписати з словника педагогіки визначення поняття «нестандартний урок». Зробити планування теми «Творчість Стендаля» 10 клас. Написати розгорнутий конспект уроку за темою «Образ Собору. (За романом В. Гюго «Собор Паризької Богоматері»)». Підготувати матеріали для ігрової ситуації для кожного рівня: пропедевтики і систематики (тема за вибором студента).</p>	<p>5 балів</p>	<p>Згідно розкладу</p>

педагогічного досвіду).					
Вчитель-словесник. Організація його роботи (Наукова організація праці вчителя. Співвідношення індивідуальних особливостей та загальнонаукових принципів діяльності учителя)..	Прак т.	Фіцула М.М. Педагогіка. Київ, 2002. 528 с. Храброва В. Персоніфікація як засіб підвищення ефективності особистісно орієнтованого навчання. Всесвітня література в навчальних закладах України. 2008. № 7. С. 13-16. Учитель – словесник і його професійні якості [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://studfiles.net/preview/5241759/	Законспектувати творчі ідеї учителів-практиків, описані у роботах з досвіду роботи вчителя-словесника.	5 балів	Згідно розкладу
Розвиток мовлення (Розвиток усного та писемного мовлення учнів на уроках літератури. Значення, функції й завдання уроків з розвитку мовлення. Їх відмінність від інших видів занять. Особливості організації уроків з розвитку мовлення. Різновиди письмових робіт з розвитку мовлення. Традиційні і нетрадиційні види завдань з розвитку мовлення).	Прак т.	Бусел С. Зв'язне мовлення на уроках зарубіжної літератури. Тернопіль, 2004. Пустовалов П. С. Пособие по развитию речи. Москва: «Просвещение», 1987.	Визначити місце уроків з розвитку мови в діючій програмі. Розробити конспект уроку з розвитку мовлення (клас і тема на вибір студента). Підготувати по одному завданню традиційного й нетрадиційного характеру. Підготуватися до моделювання уроку чи його фрагменту.	5 балів	Згідно розкладу
Позакласне (додаткове) читання ((Вивчення читацьких інтересів – необхідна умова	Прак т.	Ісаєва О. О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури. Київ: Ленвіт. 2000. Ніколенко О. М. Сучасний урок зарубіжної літератури. Київ: Академія. 2003.	Проаналізувати програму по літературі, визначити місце, роль та значення уроків додаткового читання. За аналогом підготувати розгорнутий конспект уроку додаткового читання у пропедевтичному та систематичному курсах.	5 балів	Згідно розкладу

керівництва додатковим читанням. Методи керівництва позакласним читанням. Особливості проведення уроків додаткового читання у пропедевтичному курсі. Особливості проведення уроків додаткового читання у систематичному курсі).		Бандура О. Читач і художня література. Українська література в загальноосвітній школі. 2002. 2002. № 3. С.28.	(Матеріал і клас на ваш вибір).		
Основні етапи вивчення літературного твору. (Підготовка до сприйняття. Етап сприйняття (читання) твору та його первісного осмислення. Етап підготовки до аналізу художнього твору. Аналіз (елементи аналізу) як етап вивчення художнього твору. Підсумковий етап вивчення художнього твору).	Лекц.	Косенко Н. Опорні схеми для аналізу літературних творів. Дивослово. 2001. №4. С. 55. Лісовський А. Художня розповідь тексту. Дивослово. 1994. №1. С.41-43. Мірошниченко Л. Шляхи аналізу художнього тексту: класифікація, стисла характеристика. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2001. №5. С. 15-17. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручнику. Київ: Вища школа, 2007. 415 с.	Опрацювати презентацію і написати свої доповнення до аналізованого матеріалу.		Згідно розкладу
Інтерактивні технології (Сучасний урок літератури в контексті суб'єктно-суб'єктних відносин. Традиції і новаторство в роботі	Лекц., практ.	Созикіна О. Інноваційні технології у викладанні зарубіжної літератури. Зарубіжна література. Число 39 (343). 2003. С. 5-6. Мартинець А. М. Нові педагогічні технології: інтерактивне навчання. Відкритий урок. 2003. № 7-8. С. 28-31. Мартинець А. М. Сучасний урок зарубіжної літератури. Харків, 2005. 173 с.	Підготувати розгорнутий конспект уроку з використанням новітніх підходів.	5 балів	Згідно розкладу

<p>вчителя-словесника. Вчителі-новатори. Поняття про новітні педагогічні технології).</p>		<p>Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ. 2002. 218с. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: монографія. Київ 2003. С.253-323.</p>			
<p>Позакласна (позашкільна) робота з літератури (Значення, роль и місце позакласної роботи з літератури в системі роботи вчителя-словесника. Основні принципи організації та проведення позакласної роботи з літератури. Роль учителя в успішності проведення заходів з літератури).</p>	<p>Прак т.</p>	<p>Мартинець А. М. Позакласна робота з зарубіжної літератури. Київ: «А.С.К.» 2004. Ісаєва О. О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів. Київ: «Ленвіт». 2000. Методичні матеріали та розробки позакласних засобів опубліковані у журналах</p>	<p>Підготувати мультимедійну презентацію за темою: «Факультатив, як форма позакласної роботи з світової літератури». Розробити літературну вікторину для 5 класу за темою: «Пауль Маар «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу».</p>	<p>5 балів</p>	<p>Згідно розкладу</p>
<p>Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальноосвітньої середньої освіти (Загальні критерії оцінювання досягнень учнів у системі загальноосвітньої середньої школи. Поняття компетенції школярів. Основні групи</p>	<p>Лекц.</p>	<p>Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти : [Електронний режим] / Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36975/ Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти : [Електронний режим] / Режим доступу: http://pidruchniki.ws/11540804/pedagogika Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів: [Електронний режим] / Режим доступу: http://www.zippo.net.ua/i</p>	<p>Знайти та вписати вимоги до оцінювання письмових робіт з світової літератури 5-11 класів. Законспектувати рекомендаційний матеріал, розроблених ЖОІППО «Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів»</p>	<p>5 балів</p>	<p>Згідно розкладу</p>

компетенції. Оцінювання учнів).					
Шкільний кабінет зарубіжної літератури (Специфіка роботи учителя в кабінеті. Роль кабінету організації проведення позакласних заходів з літератури. Обладнання кабінету літератури).	Прак т.	Войтинович Г. Кабінет літератури. Зарубіжна література. – Число 19 (323). С. 10-15. Мірошниченко Л. Ф. Методика світової літератури: Підручник. Київ: Вища школа, 2007. – 415. Пресман Л. П. Кабінет літератури. Москва, 1983. Мартинець А. М. Викладання зарубіжної літератури. [Текст]: методичний посібник для самопідготовки Івано-Франківськ, 2010. 103 с.	Підготувати фотомонтаж кабінету зарубіжної літератури рідної школи. Підготувати ілюстративний матеріал за творчістю одного з авторів для кабінету літератури. Розробити варіант індивідуальних карточок для кабінету методики.	5 балів	Згідно розкладу

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Стобальна система, з якої 50 балів студент збирає протягом семестру, а 50 балів відводиться на іспит.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення питання.
Семінарські заняття	Відповідь оцінюється у площині п'ятибальної системи.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліною форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів допуску до іспиту складає не менше 25 балів..

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf) [https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc) і [Положення 2](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc

8. Рекомендована література

Бандура О. Читач і художня література. Українська література в загальноосвітній школі. 2002. № 3. С.28.
Бусел С. Зв'язне мовлення на уроках зарубіжної літератури. Тернопіль, 2004.
Войтинович Г. Кабінет літератури. Зарубіжна література. – Число 19 (323). С. 10-15.
Жабицкая Л. Г. К вопросу о психологическом исследовании критериев литературного развития. Вопросы психологии. 1972. №5. С. 89-99.
Ісаєва О. О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури. Київ: Ленвіт. 2000.
Ісаєва О. О. Сучасний урок літератури: яким він є, яким він має бути. Всесвітн. літ в навч. закл. України. 2008. №5. С. 3-6.
Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: монографія. Київ 2003. С.253-323.
Мартинець А. М. Викладання зарубіжної літератури.: методичний посібник для самопідготовки Івано-Франківськ, 2010. 103 с.
Мартинець А. М. Позакласна робота з зарубіжної літератури. Київ: «А.С.К.» 2004.
Мартинець А. М. Нові педагогічні технології: інтерактивне навчання. Відкритий урок. 2003. № 7-8. С. 28-31.
Мартинець А. М. Сучасний урок зарубіжної літератури. Харків, 2005. 173 с.

Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник. Київ: ВД «Слово», 2010. 432 с.

Ніколенко О. М. Сучасний урок зарубіжної літератури. Київ: Академія. 2003.

Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ. 2002. 218с.

Пресман Л. П. Кабинет літератури. Москва, 1983.

Созикіна О. Інноваційні технології у викладанні зарубіжної літератури. Зарубіжна література. Число 39 (343). 2003. С. 5-6.

Султанов Ю. Актуальні проблеми методики викладання літератури: вибрані праці. редкол. : І. В. Козлик (голова), А. М. Мартинець (відп. секретар) та ін. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2013. 324 с.: іл.

Султанов Ю. І. У світі античної літератури: Посібник для вчителя. Харків: Ранок, 2002. 111 с.

Султанов Ю. І Коран як пам'ятка класичної арабської літератури (Методичні поради до його оглядового вивчення та культурологічний коментар). Відродження.1995, № 7. С. 23-29; №8. С. 47-51; № 9. С. 55-59.

Султанов Ю. І Урок зарубіжної літератури: проблеми, досвід, перспективи. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2000. № 12. С.5-8.

Фасоля А. Мета, зміст, технологія уроку. Дивослово. 2004. № 8. С. 19-25.

Фіцула М.М.Педагогіка. Київ, 2002. 528 с.

Храброва В. Персоніфікація як засіб підвищення ефективності особистісно орієнтованого навчання. Всесвітня література в навчальних закладах України. 2008. № 7. С. 13-16.

Штейнбук Ф. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 316 с.

Вступ до педагогічної професії Мешко Г. М. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://academia-pc.com.ua/product/216>

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти : [Електронний режим] / Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/11540804/pedagogika>

Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти : [Електронний режим] / Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36975/

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів: [Електронний режим] / Режим доступу: <http://www.zippo.net.ua/i>

Структура діяльності вчителя у навчальному процесі [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/16570722/pedagogika>

Учитель – словесник і його професійні якості [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5241759/>

Викладач кандидат педагогічних наук, доцент А.М.Мартинець